

Előszó

Kedves Balatonberényi Polgárok!

Pontosan 900 esztendeje, 1121-ben keletkezett az almádi bencés monostor alapító levele. Ez az első hiteles dokumentum, amelyben írott formában – igaz, még „Buren” alakban - szerepel községünk neve.

900 év rendkívül hosszú idő. E sok-sok emberöltő alatt településünk sorsa összefonódott a Haza és a Nemzet sorsával: templomot épített a község a virágzó Anjou-korban, ugyanakkor elnéptelenedve várta újjáépítőit a török dúlás után. Ha kellett, hősokeket adott a szabadságnak, ha úgy adta a sors, természeti csapásokkal küzdött meg. Ha módjuk volt rá, az itt lakók élték dolgos hétköznapjaikat, igyekezve mindent megtenni egyéni és közösségi céljaik megvalósulásáért.

900 év rendkívül hosszú idő. Ám ha szemünket behunyva magunk elé képzeljük, milyen is lehetett mai lakóhelyünk egykor, kiderül: van, ami nem változott. Hiszen minden kor berényi lakói örülhettek a Balaton kékjének, a szőlőhegy szelíd zöldjének, és a helyben megtermelt bor egyedülálló zamatának. Ezek a motívumok – magyar anyanyelvünk és keresztény hitünk mellett - ma is berényi identitásunk alapkövei.

900 év rendkívül hosszú idő. Töltsön el mindnyájunkat büszkeséggel az, hogy van mire visszatekintenünk. De örökségünk egyúttal felelősséget is jelent, hiszen eleink nyomán folytatnunk kell a soha véget nem érő, nemzedékeken átívelő munkát, településünk szebbé, jobbá tételét, reménykedve abban, hogy – akár kilenc évszázad múlva – kései utódaink elismerik a mi teljesítményünket.

900 év rendkívül hosszú idő. Természetesen egy ilyen gazdag múlttal bíró község történetét dióhéjban összefoglalni csak a teljesség igénye nélkül lehet. A Berényi Hírlap ünnepi száma, amit most kezükben tartanak, mégis erre tesz kísérletet. Legyen ugyanakkor e kiadvány szimbolikus főhajtás eleink, kilenc évszázad balatonberényi lakóinak munkája előtt.

Isten éltesse sokáig a 900 esztendőös Balatonberényt!

Balatonberény, 2021. november 19.

Balatonberény Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

Balatonberény történeti áttekintése

Balatonberény területe a régészeti feltárások tanúsága szerint már az újkőkori óta folyamatosan lakott. A rómaiak nyomát is őrzi a településünk: a Balaton medrében a híres régész, *Rómer Flóris* római kút és téglákat talált, a település más részéről pedig római sírok és pénzérmék kerültek elő. A népvándorlás egymást követő kultúráinak jelenlétét bizonyítják azok a temetők, amelyekre szintén a község földjében bukkantak a kutatók.

Az Almádi Monostor alapítólevele

A 900. évforduló ünneplésére II. István király idejéből származó első írásos emlékünknél, az Almádi Monostor alapító okirata (1121) ad okot. Ekkor is Atyusz mester az apátságnak adományozta: Pécsely, Szöllös, Kövesd, Györök, **Berény**, Boronka, Bothoy, László, Nádasd, Páka, Kispáka falvak és a bennük lakozó szolganépek egy részét. *"Ihidem ultra Balatinum predicto predio recte est opposit"*, a Balatonon túl, éppen az előbb mondott gazdasággal átellenben Berényben 6 szőlőműves családot 6 szőlővel kapott Almádi monostora. Az alapítólevélben Buren néven szerepel a település.

1332-ben a *Fanch (Fancs)* család birtokaként, a pápai tizedjegyzékben Fanch-Berény alakban, majd az 1563-as török kincstári adólajstromban Fajsz-Berény néven említik a mai Balatonberényt. Az 1660. év dézsmaváltása szerint *Zsankó (Sankó) Miklós* jószágja a község (1660-1726), majd rövid időre *Harrach* gróf a földesura (1726-1727). Ő ugyanakkor nagyon hamar, 1727-ben el is adja a falut a *Hunyady* családnak, akik a legújabb időkig (a nagyúri birtok államosításáig, 1948-ig) mondhatták magukénak. Az 1948-as államosítás után új fejezet kezdődött Balatonberény életében. Községünk 1929 és 1949 között a Balatonmáriafürdői Jegyzőséghez tartozott. Helyben addig a községi bíró látta el a települési autonómia körébe tartozó ügyeket, ez a tisztség a mai önkormányzatiság elődjének tekinthető. Az 1949-es év elejétől Balatonberény önálló jegyzőséggel rendelkezett. A bírói tisztség 1950-ben megszűnt, mert ez év október 20-án megalakultak az önálló tanácsok. A község első tanácselnöke *Rigó Lajos*, tanácsbírója (a jegyzői tisztség megfelelője a tanácsrendszerben) *Henger István* lett. Később több tanácselnöke és végrehajtó bizottsági titkára is volt a falunak. A centralizáció jegyében 1966-ban országsszerte közös tanácsok jöttek létre. Településünk a Balatonszentgyörgyi Községi Közös Tanácshoz került, helyben csak kirendeltség működött. Balatonberény 1989-ben nyerte el ismét önállóságát, majd 1990 őszén alakult meg az első szabadon választott önkormányzata, *Nagy Károly* polgármester vezetésével. Közigazgatásilag a község a XX. század második felében a Fonyódi Járáshoz, 1994-től a Fonyódi Kistérséghez, 2007-től a Marcali Kistérséghez tartozott, 2013-tól pedig a Marcali Járás része. 2013. január elsején Balatonkeresztúr, Balatonmáriafürdő és Balatonberény részvételével megalakult a Balatonkeresztúri Közös Önkormányzati Hivatal, mivel az ekkor életbe lépő törvényi szabályozás szerint 2000 főnél kisebb település nem tarthatott fenn önálló polgármesteri hivatalt.

Összeállította: Kovács Ilona helytörténet-kutató

Forrás: Sági Károly - Zákonyi Ferenc: Balaton Panoráma sorozat, 1970 ; Dr. Bendefy László - Dr. V. Nagy Imre: A Balaton évszázados partvonalváltozásai Bp. 1968
Entz Géza - Gerő László: A Balatonkörnyék műemlékei Bp. 1958 ; Dr. Dornyai - Dr. Vigyázó: Balaton és környéke részletes útikalauz Bp. 1934

Balatonberény első írásos említése alapján idén, 2021-ben ünnepli 900. évfordulóját a település.

A falu jubileumi kiadványa ez alkalmából készült.

A templom története

A falu ma álló, a *Fanch* (Fancs) család nevéhez fűződő templomának építése a XIV. század közepére datálható. További kutatásokat igényel annak megállapítása, hogy valóban új templom építéséről beszélhetünk-e, vagy csupán átépítés történt. Régészeti feltevések alapján arra következtethetünk, hogy a ma álló templomnak több elődje is lehetett a falu területén, azonban jelen írás csak a ma álló épületre fókuszál.

A XVIII. század első felében *Zsankó Miklós* földesúr a régi kőtemplomot újjá építtette égetett téglából, korábbi fazsindelyes tetőhéjazatát újra cserélték. Egy 1748. november 29-i – ekkor már gróf Hunyady család volt a templom kegyura – egyházlátogatás feljegyzése alapján tudjuk, hogy "... ennek a fiók egyháznak a Védőszentje méltóságos és főtisztelendő *Volkra Ottó* rendelkezéséből Keresztelő Szent János..."

Az biztos, hogy a templom a XVIII. század végén nyerte el az általunk ismert mai formáját, ekkor ugyanis a gróf *Hunyady* család barokk stílusban alakította át az épületet. A szentélyben két, a hajóban három ablakot falaztak be, az eredetileg három-boltíves hajót pedig két-boltívesre építették át. A hajó mennyezete barokk bolthajtásokat kapott, az ablakokat is átfarmálták, valamint a déli gótikus ajtót befalazták és elvakolták, hogy az ne legyen látható. 1800-ban a nyugati oldalon emelték fel a templom tornyát szintén barokk stílusban.

XX. sz. eleje színjátszó csoport

Szt. Vendel szobor

1907-es képeslap

1968-tól – *Vörös József* plébános idejében – kezdődött meg az épület felújítása. A külső tatarozás keretében (1977-1980) *Dragonits Tamás* építésmérnök vezetésével kibontották a régi gótikus ablakokat és a déli kaput. A támpillérekből előkerült néhány olyan téglá, melyeken festett falképek nyomai voltak. Ezeket eredetileg impozáns, köztelenül erre a célra készített fa kazettában helyezték el bemutatásra az északi falon, ma a szentély déli oldalán tekinthetők meg. A szentélyben kibontott nyílások 1978-ban kaptak színes, festett figurális üvegablakokat, amelyeket *Erdélyi Etelka* tervezett és *Varga Vera* festette öntött üvegre. Az egyik a templom védőszentjét, Keresztelő Szent Jánost ábrázolja, a másik az ő fejevételének jelenetét. A ma látható festés 2000-ben készült el, miután az eredeti színek megkoptak.

A templomban található szobrok a XX. század közepén készültek gipszből, kivéve a Lurdi Szűzanyát ábrázolót, melyet hársfából faragtak és már az 1800-as évek végén ékesítette a templomot. Fontos kiemelni még a barokk szenteltvíztartó faragványt, ami a XVIII. század derekán készülhetett, korábban a vasrács ajtó mellett volt, jelenleg a torony alatti részen láthatjuk.

A templom szép, rendezett udvarán található az 1793-ban fogadalomból Szent Vendel tiszteletére állított szobor. A templom és a szobor is műemléki védelem alatt áll.

Összeállította: Kovács Ilona helytörténet-kutató

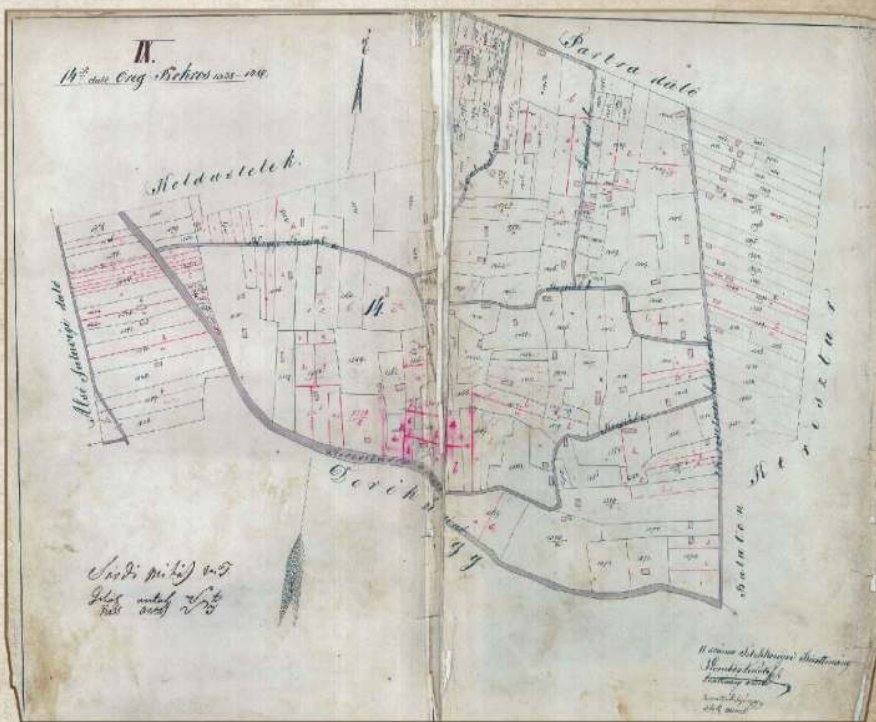
Forrás: Pfeiffer János: A veszprémi egymármegye művészeti emlékei c. kézirat ; Szakács Béla Zsolt: A balatonberényi templom és kőfaragványai Az 1743. évi július 8. és október 8. végzett kánoni látogatásról készült jkv. Kivonat: 24. sz. ; Az 1748. november 29. Kánoni látogatás jkv. 1. és 2. pontja Dr. Dornyai - Dr. Vigyázó: Balaton és környéke részletes útikalauza Bp. 1934
A képek forrása: Kovács Ilona, Ódor Zoltánné

Szőlőkultúra

Balatonberény földrajzi elhelyezkedése rendkívül kedvez a szőlőtermelésnek, amit az is bizonyít, hogy már az 1121. évi forrásunk is itt élő szőlőművelő családokról számol be. A falu szőlőhegyén majdnem 100 műemléknek minősített présház található, melyekből a legrégebbieket a XVIII. század végén építették. Ritka kincs ez az örökség, hiszen ennyire régi és egységes szerkezetű szőlőhegy kevés maradt fenn. Többek között ezért fontos, hogy ragaszkodjunk a szigorú építkezési szabályok betartatásához, valamint ahhoz, hogy első osztályú szőlészeti kataszter minősítés okán, a szőlőtermelés maradjon a terület fő művelési ága.

Richard Bright 1815-ből származó útleírásában olvashatjuk a következő sorokat: "A vályogházakat nem rendes zsúptetővel fedik, hanem egyszerű szalmával takarják le, s a szalmát dorongokkal rögzítik. A házak és udvarok kerítése nádból készül. A harang egy galambdúcszerűen cölöpre tett házikóban van. Azután gyönyörű vidéken mentünk keresztül. Jobbról-balról szőlő, tele virágzó gyümölcsfával... Ez a szőlő gróf Hunyadyé. Az általa ültetett sok élősvény-kerítés angol ember szemében az egész vidéket kedvesebbé teszi."

A szőlőhegy bokrosi nevének eredete a feudális viszonyok idejére eredeztethető. A "Bokrost" valamikor régen tölgyerdő borította, nem telepített tölgyes volt, természetes úton keletkezett, amit október-november hónapban ún. "makkoltatásra" használtak, mikor is a sertéseket a legelőként szolgáló tölgyesekbe hajtották ki. Ez időben – XVIII. század táján – az erdőkben "szabad fajzasi jog" illetve meg a jobbágyokat, azaz ingyen tüzelőt gyűjthettek. Ugyancsak ingyenesen termelhették ki az építkezésekhez szükséges faanyagot. A régi balatonberényi házak, szőlőspincék tetőszerkezetében a mai napig felfedezhetőek az innét származó tölgyek ágasként és gerendaként. A tölgyerdő a hosszú évek folyamán megritkult, újratelepítés nem történt, a terület nagy része elbokrosodott. A XIX. században a jobbágytelkek paraszti tulajdonba mentek át, azok a gazdák pedig, akik vállalták az elbokrosodott területen egy-egy rész kiirtását, saját tulajdonba kaphatták az adott földterületet. Az XIX. századi térkép a mai viszonyokat tükrözi. Az 1880-as években a filoxeravész kipusztította a szőlőtőkét, ezért egyéb mezőgazdasági művelésbe vonták a területet.

A térkép a MNL Somogy Megyei Levéltára tulajdona

A szőlők újratelepítésére a járvány lecsengése után, az I. világháborút követően került sor. Egyes pincékben a mai napig felfedezhető a pinceépítés dátuma a tölgyfába vésve (volt Garai pince: 1941, volt Horváth Jenő pince: 1940). A "Bokros" elnevezés az idők folyamán átment a köztudatba, és a mai napig használjuk.

Az 1980-as években az akkori termelőszövetkezet kezdeményezésére a szőlőhegy balatonkeresztúri és balatonberényi részén, egyaránt nagy területen került sor szőlőtelepítésre ("szakcsoporti külön szőlők"), a jellemző fajták a keresztúri oldalon a merlot, míg a berényi részen a pinot noir lettek. A 2000-es években újabb területeket vontak be a művelésbe a gazdák, illetve megindult az addigra előregedett ültetvények cseréje is. Új fajták is megjelentek a berényi hegyen, többek között az Irsai Olivér, illetve a Cserszegi fűszeres. Hamvas Béla író, filozófust is megihlette e vidék, aki 1945-ben *A bor filozófiája* című művét itt írta. Tiszteletére a 3B Turisztikai Egyesület táblákkal jelölt túraútvonalat alakított ki és idén, 2021-ben a szerzőről elnevezett kilátó is felépült a szőlőhegyen.

A korai fürdőélet kialakulása és fejlődése Balatonberényben

1899-ben a Balaton parti községben megalakult a fürdőegylet, feladatai közé tartozott a köztisztaság biztosítása, utcák locsolása, fásítás. A község földesura, gróf *Hunyady Imre* 1881-ben kastélyt építtetett és itt töltötte a nyarait, felismerve a Balaton szépségét, vonzerejét. A gróf példáját követve a kastély közelében még számos nyaraló épült: *Somogyi villa* (1908-ban, ma óvoda van a helyén), *Jaloviczky villa* (A II. világháború után rendőrségi épület, ma lakás, gyógyszertár és orvosi rendelő van a helyén. Az épületet többször átalakították). *Karay villa* (ma magánlakás), *Hertelendy villa* (később *Marzsó villa*, volt gyermeküdülő).

Fürdőzők a Balatonban

Erzsébet panzió

Az 1800-as évek végén közvetlenül a tó partján épült a *Magyar Tenger Szálló*, 9 vendégszobával, és 3 vendéglőhelyiséggel, mellette később gyönyörű ligetet alakítottak ki parkosítással és rózsafákkal. "A szállót *Grünvald Mór* vendéglős szépen restauráltatta s a mai kor körülményeinek megfelelően be is rendezte... pár nappal ezelőtt Berényben volt *Görgey Arthur is*, aki a nyarat szintén e kis balatoni fürdőben szándékozik tölteni..." (Balatonvidék 1900. május 6. 6.1) 1950-ben a KSZKBI vásárolta meg a szállót, és motelszerűen átépíttette, majd elbontották és elkészült a helyén az OKISZ üdülő (később *Beach Hotel*, ma *Strand Park*). Az I. világháború körül épült a *Szenes villa*, a későbbi *Erzsébet panzió*, ami a köznyelvben *Liliputi villa* néven élt tovább.

A Fő utcában épült meg az 1890-es években a *Páli szálló és Vendéglő*, a mai *Korona Étterem* helyén.

"Balatonszentgyörgy előtt áll meg a vonat: Balatonberényben vagyunk. Gyönyörű helyen nagyszerű kastély emelkedik, amelyből a legideálisabb nyaralóhelyet varázsolták. Idén nyáron Balatonberény-fürdőtelepről nagyon sokan fognak beszélni, nemcsak sima, kellemes strandja miatt, hanem azért is, mert a telep új szakavatott vezetőt kapott. Erdős Aladár a fürdőtelep igazgatója, aki igazán elkövet mindent, hogy nyaralói a lehető legjobban érezzék magukat."

1904-ben épült a *Fürdő Nagyszálló*, az úgynevezett *Armuth-telep*, ami 104 szobájával és óriási táncteremével a környéken a legnagyobb szállónak számított. Ez a vasút közvetlen szomszédságában az akkori Fő utca (mai Kossuth Lajos utca) és Duruga (Petőfi Sándor utca) által bezárt meredek szakadékkal védett területen helyezkedett el. Elsősorban üdülés céljára használták, de gyakran szolgált bálók, mulatságok helyszínéül is. Az Armuth-telep folytatásaként a vasút és a Duruga közti domboldalon épült fel a Marcaliból származó *Roszmanith Bőrgyáros villája*, továbbá Páli Lajos vendéglős három egyforma villája. 1912-ben a vasútállomás mellett Szitár Józsefné építette a *Hungária panziót* (később Szekeresék háza).

A XX. század elején a déli parton Siófok után Berény volt a legnépszerűbb fürdőhely. Széleskörű szolgáltatás volt elérhető a településen, nem csak vendéglátás terén, hanem az iparos és kereskedő réteg is jelen volt. Jó példa erre: Nyers János és Nyers István csónak- és vitorlásépítő mesterek tevékenysége, akik helyben készítették a csónakokat és vitorlásokat, szépen kiépített csónakdát üzemeltettek. A Balaton parton a későbbi *Határcsárda* területén kisebb büfé épült, amit télen-nyáron használható vendéglővé fejlesztettek, tánccplaccal láttak el, és minden este táncolhatott a szórakozni vágyó közönség. A fürdőélet a II. világháború alatt teljesen megszűnt. A háború után a nagy *Armuth-telepet* elbontották, sok épület teljesen tönkrement. Lassan-lassan kelt életre a fürdőtelep, de a visszaemlékezések alapján a háború előtti fényét nem sikerült visszanyernie, az akkori hangulatot már nem lehetett visszahozni. Az 1950-es évek elején felépült a ma is álló ikonikus strandépület, ezzel kezdetét vette a "modern kori" fürdőkéltúra.

Összeállította: Varga Paméla Marietta

Forrás: Szeghalmy Gyula: Dunántúli vármegyék Budapest, A Magyar Városok Monográfiája Kiadóhivatala 1939

Kaposi Zoltán: A gróf Hunyady család szerepe a balatoni turizmus létrejöttében in: Turisztikai és Vidékfejlesztési tanulmányok VI. évfolyam III. szám

A képek forrása: Varga István képeslap hagyatéka - Lelőhely: Balatonberény Művelődési Ház és Könyvtár

Iskolatörténet

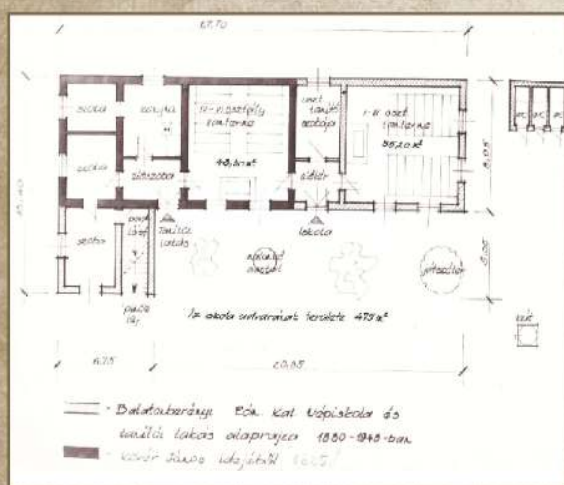

Felekezeti iskola (1825)

1825-ben épült meg a templom szomszédságában az "oskolaház", amelyet később keleti irányba bővítettek. A megnövekedett gyermeklétszám miatt az udvar déli oldalán készült még egy osztályterem és tanítói lakás (ma Keresztelő Szt. János Községi Ház). E két épület 1951. június 15-ig szolgálta a balatonberényi oktatás ügyét.

Osztályterem és tanítói lakás (1914)

A felekezeti iskola alaprajza

Az idők folyamán több karizmatikus iskolamestere, kántortanítója volt a helyi Római Katolikus Elemi Népiskolának. Többek között: *Kurucz István, Kreskai Imre, Balogh János, Kulcsár Antal, Milla István, Velter János, Sáringer Kálmán, Hosszú Lajos* és felesége *Farkas Emerencia*. 1868. évi népoktatási törvény értelmében hat osztály volt kötelező. 12 éves kortól 15 éves korig ismétlő iskolába jártak, akik nem tanultak tovább. Ez általában vasárnap volt, vasárnapi iskolának nevezték. A kormányzat 1940-től beszüntette az ismétlő iskolákat és kötelezően írta elő a nyolc osztályos népiskola bevezetését, amelyet Balatonberényben – 1946-ban szinte az elsők között – *Hosszú Lajos* kántortanító szervezett meg.

A felső tagozat 1949. szeptember 1-jén a Hunyady kastély istállójának épületében kezdte meg működését, majd 1951. szeptember 1-jén az alsótagozat a kastélynak a Balaton felőli épületében folytatta tanulmányait.

Népőiskola a Hunyady kastélyban

Az iskolának nem volt kidolgozott, előírt módszertani rendszere, és felszereltsége is gyér volt. A padok két oszlopban töltötték meg a tantermet. A tanítók íróasztala katedrán állt, így szemmel tudták tartani az osztály tanulóit. Tábla állt rendelkezésre, esetleg ország-és megyetérkép, vagy földgömb. A tankönyvellátás is akadozott. Még a XX. század második felében is a tanulóknak vigyázniuk kellett az általuk használt könyvekre, hogy azokat az utánuk következő diákok is használni tudják. Összevont osztályok voltak, egyik csoporttal hangosan foglalkozott a pedagógus, a másik csendben dolgozott.

Az idők folyamán az osztályzatok is változtak. Az 1947/48-as tanév befejezéséig az 1-es osztályzat volt a jeles, 2-es a jó, 3-as a közepes, 4-es az elégséges és az 5-ös az elégtelen. Az 1948-as év őszétől megváltozott az osztályzás gyakorlata, és a 7-es osztályzat lett a legjobb. Ez az értékelési skála minden bizonnyal nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mert 1950. szeptember 1-jétől az 5-ös lett a jeles. Az 1948-ban végrehajtott államosítás után az addig egyházi intézményekben tanító pedagógusok az állami oktatásban folytatták hivatásukat.

Az 1970-es évek iskolai körzetesítési hulláma Balatonberényt sem kerülte el, a felső tagozat 1976-ban Balatonszentgyörgyre került. A 2000-es évekre a 6-10 éves korosztály létszáma lecsökkent, ráadásul – élve a szabad iskolaválasztás jogával – egyre több szülő íratta gyermekét más településen működő oktatási intézménybe. Végül 2010. augusztus 31-én végleg megszűnt községünkben a több mint 150 évig fennálló alapfokú oktatás.

Összeállította: Kovács Ilona helytörténet-kutató

Forrás: Veszprémi Érsekség Római Oklevél Tára, Békefi Reming: A népoktatás története Magyarországon 1540-ig
Pfeiffer János: A Veszprémi Egyházmegye Történeti Névtára (1630-1950) püspökei, kanonokjai, papjai Görres Gesellschaft. München, 1987
Korabeli diákok visszaemlékezései

A balatonberényi posta története

1884 előtt Balatonberény a "B.-Szt-György körjegyzőséghez, Marczali szolgabíróihivatal és járásbírószág, Marczali adóhivatal, utolsó posta Keszthely p. udvar tartozott." A postai küldeményekért futár ment minden nap. A község tényleges postahivatallal 1884-től bírt, ám az első időkben gyakran volt kénytelen költözni a kirendeltség. Előbb a jelenlegi Kossuth Lajos utca 11. szám alatti házban működött, később a Sáringer villában, a Szitár házban, a Kovács Fülöp János-féle villában, illetve Csermely Péterné (sz.: Sáringer Mária) családi házában is dolgoztak a helyi postai tisztviselők. Végül a Kovács Fülöp János-féle villát annak örökösei eladták a Magyar Postának, a kirendeltség azóta is ebben az épületben működik.

Erzsi villa Kossuth Lajos. u.

Sáringer villa Petőfi S. u.

Kossuth Lajos u. 18.

A posta mai épülete Kossuth L. u.

Képriport a falu üzleteiről

Tóth bolt (később tejbolt) Kossuth L. u.

Bóhm Fülöp szatócsboltja Kossuth L. u.

Csemege, később iparcikk bolt Kossuth L. u.

Tikos Ernő boltja Kossuth L. u. (ÖNO helyén)

Tikos Ernő vegyeskereskedése Kossuth L. u. 20.

Kék-tó áruház (ÁFÉSZ)

Zöldséges a Kék tó áruház mellett

Szvoboda bolt Kossuth L. utca

Mini COOP felújítás előtt 2021

Forrás: Somogy megyei naptár az 1883-ik közlévre, egyben "kalauz Somogy megye részére."

A képek forrása: Kovács Ilona, Gazda Jánosné, Művelődési Ház Balatonberény

A balatonberényi címerről

A helyi önkormányzat felkérésére 1992-ben Kenéz László festőművész, szobrász és grafikus készítette el a község címerét. Munkája során a Hunyady gróf család címerét vette alapul, hiszen 1727-től az ő birtokuk volt a falu, és a török megszállás alatt elnéptelenedett település újbóli felvirágoztatása javarészt neki köszönhető.

A címerpajzsba az othello szőlő kék fürtjei, valamint a korona került, az egykori királyi fennhatóságra utalva.
(Somogyvár Szent László király)

A dárdás végű zászlót tartó katonakéz a török elleni harcokat idézi, a zászló vörös színe a délről erre vonuló honfoglaló Árpád fejedelem lobogójának színe.

A pajzs zöld és kék színe a földet és az eget jelenti. Ugyanez a két szín tűnik fel a község zászlajában, kiegészülve a középső ezüst (fehér) színnel, amely a Balatont jelképezi.

A fekete szárnyak Mátyás király családi címerének hollójára utalnak, ugyanis az uralkodó sok vitézét itt telepítette le. A zöld sisakforgó a helybeli Hunyadyak címeréről került át tiszteletadásként a falu feltámasztóinak.

A díszítésben szereplő sisak és korona motívuma a fent leírtak miatt jelenik meg.

A címerpajzs körüli foszlányos díszítés a harcokban megszakadozott katonai palást (eredetileg napsütés ellen viselték a katonai páncélzat felett).

A csillag és a hold a kereszténység szimbóluma volt.

Az Országos Széchényi Könyvtár honlapján a következő leírás szerepel a falu címeréről:

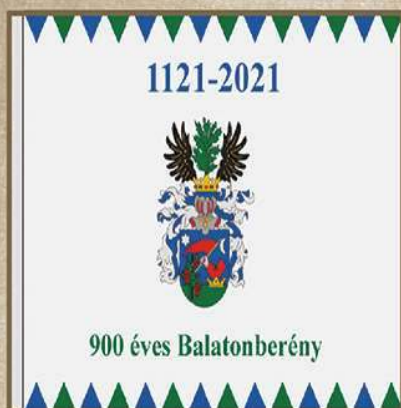
“A címeren álló kék pajzs, melyben zöld talajból szőlőtőke nő ki, rajta öt zöld szőlőlevél és három vörös szőlőfürt látható. A szőlőtőke bal oldalán zöld talajon vörös ékkövel díszített aranykorona fekszik, melyen lobogó vörös zászlót tartó, jobbra fordult vörös ruhás kar könyököl. A pajzs jobb felső sarkában hatágú ezüstcsillag, a bal felső sarkában ezüst, fogyó hold lebeg. A rostélyos sisak aranykoronájából zöld sisakforgó nő ki, melyet két oldalról aranyozott fekete sasszárnyak öveznek. A takaró mindkét oldalon kék-ezüst. A címet a település egy korábbi pecsétjének elemeiből, illetve az egykori birtokos családok nemesi címereiből állították össze. A szőlőtökével ellátott pecsétet 1890 és 1908 között használta Balatonberény annyi különbséggel, hogy azon csupán egy fürt lógott. A pajzs további elemei, továbbá a sisakdísz Balatonberény középkori, illetve XVII.-XX. századi birtokosainak a Fácscy, illetve a Hunyady családnak a címereiből származnak.”

Balatonberény Község Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2009. (VII.08.) rendelete Balatonberény község jelképeiről – így a címerről is – és azok használatáról rendelkezett.

Forrás: Balatonberényi Hírmondó II. évfolyam 1. szám

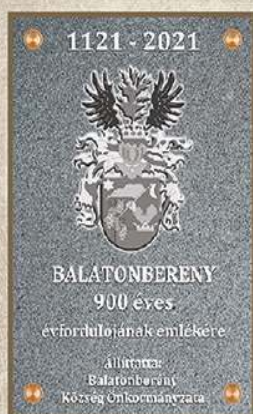
900 ÉVES ÉVFORDULÓ JUBILEUMI PROGRAMOK

December 9. (csütörtök) 18 óra: **Zászlószenteléssel egybekötött szentmise
Balatonberény fogadott ünnepén**

1944. december elején községünket is érintette a front. A lakosság többnyire a pincékben élte mindennapjait. December 8-án a Szeplőtelen fogantatás ünnepén a 10 órás mise elmaradt, egy akna csapódott a templom előtti úttestre, a templom épületében nem keletkezett kár. December 9-én a front áttevődött a balatonkeresztúri csatorna vonalához. "Hogy megmenekültünk... attól, hogy a falunk harctér legyen megfogadtuk ezt a szép napot községi ünnepnek, szentségi-imádással." /*História Domus*/

Sajnos e fogadalmi nap feledésbe merült, pedig eleink közel 70 éven át ünnepelték ezt a napot és egész napos szentségimádással adtak hálát a Mindenhatónak.

December 12. (vasárnap) 9 óra 30:

Emléktábla-avatás

A 900 éves évfordulóra készült emléktábla a Balatonkeresztúri Közös Önkormányzati Hivatal Balatonberényi Kirendeltségének homlokzatán kerül elhelyezésre a Kossuth szobor mellett.

December 12. (vasárnap) 10 óra:

Balatonberény emlékfa ültetés a parti sétányon

Kocsányos tölgy kerül kiültetésre, mely reményeink szerint hosszú ideig emlékezteti a település lakóit a 900 éves évfordulóra.

December 12. (vasárnap): Az emlékfa elültetése után gyalogtúra keretében kerül sor a Bokrosi úton épült

Hamvas Béla kilátó avatására

A 900 éves jubileum évében készült el a kilátó a 3B Turisztikai Egyesület jóvoltából és Balatonberény Község Önkormányzatának támogatásával.

A régóta várt turisztikai látványosság csodálatos panorámával örvendezteti meg az idelátogatókat.

Minden érdeklődőt szeretettel vár Balatonberény Község Önkormányzata!

